

Fitxa per la Nules-pèdia / Museu de memòria oral

Nom/Cognom	Ma Ángeles Gaya
Títol	<i>Especial COVID: Ma Ángeles Gaya, directora del CEAM</i>
Categories	Salut, COVID, dona, majors, treball
Data i lloc de l'entrevista	Dilluns 14 de setembre de 2020, al CEAM
Equip entrevistador	Etnograma (Nelo Vilar, Laura Yustas)
Enllaç	https://youtu.be/KLqImInFhIM
Extracte	https://youtu.be/3VT_-hkyTzc

Publiquem la tercera entrevista dedicada a la pandèmia del Covid-19. En esta ocasió ens hem apropiat al CEAM per parlar amb la directora, Ma Ángeles Gaya, que ja ens va explicar el funcionament del centre fa quatre anys en esta [entrevista](#). Sabem que les persones majors estan sent les més perjudicades per esta situació en tots els sentits i hem volgut saber com s'està gestionant la seua atenció en un espai com el CEAM que té com objectiu fomentar una vida activa en allò social, emocional, intel·lectual, etc.

Sinopsi:

Ma Ángeles Gaya, directora del CEAM, ens apropa a la realitat que s'ha viscut en el seu centre durant estos mesos de confinament. Ens parla de mesures, de preocupacions, de conseqüències en les vides de les usuàries i els usuaris de les seues activitats i serveis, i de possibles mesures per millorar la connexió amb els majors que més ho necessiten si esta situació s'allarga o ens trobem en altres paregudes.

Transcripció:

... Pues mosatros tenim una infermera tamé dalt, la que tenim ara de substituta i esta tamé mos conta a vegades una miqueta conforme està la cosa, perquè està treballant a la Plana tamé i, en fin, mos diu això tamé, diu "home, no pots alçar la mà, però no se pareix en res a

com antes”, “la primera pandèmia -diu- això els metges no sabien ni per a on anava ni sabien com enfrontar la cosa.

No els cabia la gent en cap puesto...

Sí. En fin. I ara estaven prevenint en el Hospital General i això, diu que la carpa esta que tenien de... que van posar entones, que no se va utilitzar, ara diu que estaven equipant-la, per si un cas. Perquè bueno, casos n’hi han, però en UCI no. En UCI en Castelló tenien set o huit casos, hi havien quatre i van pujar un poc esta setmana anterior o l’atra: set o huit entre tots els hospitals. Però que això en UCI a lo millor són quatre en cada hospital més o menos i a comparació de lo que teníem pues la veritat és que no se pareix, més val aixina! Més val aixina! Que sapien com.

Mos ha canviat el món açò, mos ha canviat el món.

Sí. De totes maneres açò com no serà lo únic, perquè com ara n’hi han tantes coses... que si el mosquito no sé quantes del Nilo, que si... escomencem a tindre coses i no sé...

Sí, sí, hi ha que estar preparat, totalment.

Molt bé.

Pues si te pareix te preguntem un poquet. Bueno, la idea és preguntar-te com s’ha viscut des del CEAM tot això, perquè afectava a gent major: vosaltres quines mesures heu pres, com ho heu capejat.

Sí, pues en principi, bueno, mosatros quan va ser, a l’inici de tota la pandèmia, com mosatros anem orientats un poc en totes les normes que dóna Conselleria, al ser el centre de la Generalitat. Entones el dia 14 mos va tocar tancar el centre pa tots, perquè clar, al principi era una cosa que no se sabia molt bé per a on venien les coses...

14 de març.

14 de març. I después va estar quinze dies tancat pa tot el món i después mosatros, bueno, lo que és el personal vam tornar a porta tancà un poc pa que totes les coses administratives anaren avant: de facturacions, en fin, informes, totes les coses administratives; i al mateix temps vam escomençar a preparar un Pla de Contingència perquè el Servici de Prevenció de Riesgos Laborals de la Generalitat sí que mos van fer estar damunt un poc de tots els centres, i que cada centro, tan com si era de majors com si era de menors, com els centres de la dona, en fin, tots en general, elaborarem un Pla de Contingència adequat a cada centre i hasta que ixe Pla de Contingència no va estar aprovat no se va dir que s’obria al públic. A tot açò pues anava passant una miqueta de temps pa saber un poquet més les coses com anaven i bueno, mosatros sí que vam estar dins i hasta que la Generalitat no va aprovar el Pla de Contingència no vam obrir. Entones n’hi ha una sèrie de normes, que al principi quan vam obrir era tot amb cita prèvia, només se van obrir servicis que podien tindre cita prèvia com la rehabilitació, podologia, peluqueria de homes i de dones... I lo últim que van obrir de tot, perquè va ser una obertura escalonà, entones lo últim de tot va ser ja lo que és el servici de cafeteria i comedor. Que cafeteria-comedor pues se va obrir ara al mes de juliol, pràcticament... o siga que... I bueno, en principi pues la gent major com era la població de més risc de totes, va ser una població que s’ha tingut molt en conter tot lo que... les prevencions possibles, les màximes prevencions, de cara a d’ells. I en fin. Lo que passa que clar, tot este periodo d’estar tant de temps tancats dins de casa pues tan físicament com psíquicament i tal... lo que una persona

jove se nota algo físicament o psíquicament se pot notar la mínima expressió, en una persona major quan més major és més s'ho ha notat. Entonces lo que tamé s'ha vist és que els serveis públics lo que tenien que fer és un poc, a domicili, el fer una sèrie de visites domiciliàries o... amb lo que poguera ser. O bé... persones... persones majors ja n'hi han a muntó tamé que tenen correu electrònic, que telemàticament encara que són les mínimes, però n'hi ha gent, una xicoteta part de la població, que sí que pot funcionar d'ixa manera i entonces pues se va intentar per mig d'exercicis físics [5 min.], tallers de memòria per exemple tamé, a les persones que tenien telemàticament -que podies comunicar-te amb elles- pues que anaren fent coses i ells t'anaven enviant els resultats i tu ja anaves... Pa això lo que passa... això és una cosa que sí que s'havia un poquet d'estendre una miqueta més i d'estudiar-se un poquet més pa poder abarcar a més població, perquè ara, claro, només podíem fer-ho a través d'Internet i avant. Però después n'hi han altres mitjos que estudiant-se... o siga, en èpoques aixina, per si poguera vindre algun atra cosa, pues seria molt interessant que en casa... estar en contacte amb ells perquè tant en la part física com psíquica perden moltíssim. I quant més major pues més. O siga, una persona que tinga seixanta o seixanta-cinc li notes mínimament, però a una persona ja que tinga prou dels huitanta o huitanta i algo... pues la pèrdua... lo que hem vist ha sigut... -después de estos tres meses de confinament- la pèrdua ha sigut a muntó gran. A muntó gran.

Ara mateix... bueno, ara mateix encara esteu de vacances o esteu en la època... en fin, però aneu a començar amb tallers de memòria i coses, amb activitats...?

Sí, sí, sí. A partir de l'1 d'octubre anem a començar, lo que passa que tenim unes normes directes de què els grups tenen que tindre la distància social de uns a altres, no podem agarrar a més de deu persones, entonces... se té que fer tot un protocol d'entrà als puestos que se fan les activitats, a totes les sales on se fa les activitats. En fin, n'hi ha una sèrie de normes que sí que s'han de seguir i bueno, pues és una miqueta problemàtic perquè a l'hora de... mosatros per exemple en els tallers de memòria tenim sis grups de memòria de vint-i-cinc persones cada grup, pues bueno, si ara se tenen que agarrar deu, claro, s'ha d'anar estudiant activitat per activitat pa saber exactament com tenim que fer pa que tota la gent poguera vindre amb turnos i que no perguérem, perquè claro, és un poc complicat dir "anem a agarrar a deu persones i que facen tot un curs des de l'1 d'octubre hasta nadal" i deixar a les demás fóra? Pues tampoc... O siga que s'ha d'estudiar molt bé cada activitat pa que tot el món puga optar. I ademés la gent té moltes ganes d'escomençar.

La gent té moltes ganes, sí.

La gent major té por de... perquè és normal, perquè amb tot açò que ha vingut... però estes setmanes anterior el telèfono... inclús personalment, però sobretot per telèfono, preguntant quan s'escomencen les activitats... O siga tenen moltes ganes perquè ha sigut molt de temps sense fer. Ells mateixa se noten la pèrdua. La pèrdua tant física de no fer la gimnàsia, de no fer ioga, tai-txi... totes estes coses que obliguen a la persona a eixir de casa... damunt fa l'activitat que li agrà, i psíquicament tamé pues els tallers de memòria que n'hi han, diferents tallers d'autoestima, pues entre que ells se relacionen més ademés el taller que fan... I la veritat és que la majoria mos diu "és que mos feu molta falta", és que açò no... supera això a la por que tenen. Supera.

Clar, és que la vostra política és que la gent major estiga activa.

Clar.

I açò ha sigut el anti-activitat.

Lo contrari totalment. Lo bo haguera sigut que... perquè açò no se podia previndre tampoc, se podria previndre pa una segona o tercera vegà, però la primera vegà mos va pillar a tots... O siga lo bo seria que la gent que més falta li féra de huitanta anys o propet de huitanta, o de setanta-cinc per amunt, que hagueren tingut una... base de datos ne tenim, però que haguérem pogut una manera de contactar amb ells, per una manera de tindre-los actius dins de casa. Açò haguera sigut una cosa molt important.

Clar perquè vosatros sí teniu socis, teniu no sé quina barbaritat.

Cinc mil i pico, cinc mil i pico. Cinc-mil i pico. A vore, a tot el món seria difícil, lo que passa és que después hi ha en cada activitat... n'hi ha una base de datos general del centro de socis, que són els cinc-mil i pico, però después cada activitat té els seus usuaris que van a... rehabilitació i estan tots registrats, o que van a la treballadora o treballador social, o que van a la podòloga... cada professional... Entonces, claro, cada professional si açò tornara a passar seria molt important tamé fer una miqueta d'estudi de vore de quina manera... **[10 min.]**

És molt important.

Claro, a les persones que més falta els fa, perquè la gent que és un poc més jove... se ideaven entre ells, o siga se contactaven en diferents puestos de per Internet, feien gimnàsia en casa... perquè n'hi havien monitors de gimnàsia que a unes hores determinades les feien gitar-se... i mos lo contaven. "No, jo me connectava, a les onze i mitja en tal puesto connectaves i havia una gimnàsia d'educació física i tal i jo la feia en casa". Però això mos ho dia la gent que té a lo millor entre seixanta i setanta. Hi havia persones que se connectaven a un puesto determinat que sabien i feien en casa coses, però claro, la gent que a lo millor és més major no té tantes opcions... qui té propet de huitanta o més de huitanta no té tantes opcions: una d'enterar-se, l'atra que a lo millor no té ni ordenador pa poder-se connectar en puestos, i claro, ixa gent és més difícil poder aplegar a ells i sí que haguera sigut important mantindre amb ells un contacte, pa que anaren fent coses. I después la soledat s'ha notat moltíssim, molta gent major que viu assoles i entonces ixa gent sí que és molt important, tindre una població registrà de la gent major que visca assoles pa estar connectats amb ells encara que fóra per telèfono. Pues com esteu, què necessiteu. O siga això pa d'ells és importantíssim, perquè a lo millor estos centros nostres, que la finalitat és el benestar a tots els nivells: físic, intel·lectual, psíquic... de tot, social... Pues claro, la gent que viu assoles que s'ha quedat en casa tres mesos ha sigut tot lo contrari de lo que mosatros intentem fer, la finalitat d'estos centros. I clar, amb ixes persones mosatros sí que... un camí ha passat tot açò en este temps que duem ja oberts lo que sí que hem intentat amb els professionals, hem tingut reunions i això, és fer unes fitxes de socis per contactar sobretot en ixe tipus de gent: en la gent que viu assoles, tindre molt en compte la franja d'edat... i pa una pròxima vegà que poguera passar una cosa d'estes si no per este tema per uns atres... pues és important ixa població tindre-la... Claro, és que entre cinc-mil i pico de sócios tens que fer una selecció, ahí no pots treballar i menos a domicili, és impossible.

I sent de vàrios pobles ademés. Implicaria desplaçaments i de més.

Clar, en els atres pobles, claro... la gent per exemple que ve a cursos d'informàtica lo normal és que sí que tinguen ordinador, que tinguen un correu electrònic i que pugues contactar amb ells. Per Whatsapp, n'hi ha moltíssima gent major que té mòbil, s'ha llevat inclús el fijo la majoria de la gent i entonces pues si no se pot per correu electrònic pues per Whatsapp,

sempre n'hi ha maneres de contactar, però claro pa certes coses, per exemple pa fer fitxes de psicologia, de memòria, de tal, pues si són de atres pobles impossible. Seria pues amb la gent del poble és amb la que pots treballar més a ixé nivell.